

Tallinna POLÜTEHNIK

KOIGI MAADE PROLETAARLASED, OHINEGEI

Nr. 27 (441)

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNU KOMITEE JA AMETTÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA.

XVIII aastakäik

Reedel, 23. septembril 1966

Masinaehitajate pidupäevaks

Üleliiduline masinaehitajate päev on suureks pidupäevaks meie maa kõige mitmesugusama rahvamajandusharudes töötavatele miljonitele spetsialistidele. Raske on ette kujutada tööstusharu, või ettevõtet, kus saadaks läbi ilma masinate ja aparaatideta. Seetõttu on kõik masina- ja aparaadiehituse spetsialistid — teadlased, insenerid, konstruktorid, tehnikud, oskustöölised, masinate ja aparaatide loojad kui ka eksploateerijad — kõige otsesemalt seotud kogu meie maa materiaaltehnilise baasi edasiarendamise ning tema majandusliku võimsuse ja katsevõime tugevdamisega. Need on a-a põhiülesanded, mis määratli kindlaks NLKP XXIII kongressil meie Nõukogudema rahvamajanduse edasiarendamiseks aastail 1966—1970.

Lähema viie aastaga suureneb meie maal masina- ja metallitööstuse toodang 1,6—1,7-kordseks ja täiuslub tööstusliku tootmise struktuur. Rakendatakse suure efektiivsusega tehnoloogilisi protsesse ja töstetatakse tööstuses töövõime 33—35 protsenti. 1970. aastal toodetakse näiteks ainult ÜHE PÄEVAGA 630 metallilöökepinna ja rohkem kui 1700 traektorit. 10 miljoni rubla väärtuses kutomaierimisvahendid ja -seadmeid. 2,2 miljoni rubla väärtuses keemata tööstuse seadmeid ning 68 miljoni rubla väärtuses põlvitöömasinaid. Põhiliselt masinaehitajaile jääb käesoleva viisaastaku jooksul tähtis ülesanne tagada kogu rahvamajanduse kiire ümbervarustamine ja vananenud toodangu õigeaegne asendamine uue, täiuslikuma ning ökonoomsemaga.

Kui veel kord alla kriipsutada, et kõik see toimub meie eluühe olulise tõusu ning meie materiaalse ja kultuurilise vabaduse täieiliku rahuldamise eesmärgil, siis peaks kõigile oma ühest küljest särke partei XXIII kongressil heakskiidetud teaduslikul põhjendatud programmi efektiivsus, teiselt küljest aga ka masinaehitajate ees olevate ülesannete vastuvõetavuseks.

Tallinna Polütehnilise Instituudi moodustab masinaehitajate tuumiku mehaanikateaduskonna ligi 800-liikmeline kollektiiv. Teaduskonna kaudu ja poolsada üliõpilast valmistuvad aurtava masinaehitaja kutse saamiseks. Mitmed masinaehituse tehnoloogid, masinaelementide ja metallide tehnoloogid kateedri uurimistööd on leidnud tähelepanu ja rakendamist meie vabariigi tööstuses. Mehaanikateaduskonna õppejõu-

dude poolt rahvamajandusele ette valmistatud spetsialistide arv ulatub lähemal ajal tuhandeni. Ka ühiskondlikus korras tehakse palju tööd meie vabariigi masinaehitajate kvalifikatsiooni tõstmiseks. Üliõpilaste diplomitöös on lahendatud palju meie ettevõtteid huvitavaid ülesandeid. Üliõpilaste Konstruktoribüroo on jõukohaselt abistanud mitmeid meie ettevõtteid. Kuid tuleb tunnistada, et teaduskonna sidemed meie vabariigi tööstusega ei ole kaugeltki küllaldased. Teaduskonna kvalifitseeritud õppejõud ei ole leidnud veel aktiivset koostöövormi meie rahvamajanduse juhtivate organitega. Sidemed meie suuremate masina- ja aparaaditehastega ei ole pidevad.

Me leiame, et kõige lähemal ajal tuleb teaduskonnas läbi arutada võimadused koostöö laiendamiseks meie vabariigi juhtivate masina- ja aparaaditööstuse ettevõtetega. Samuti on vaja põhjalikult läbi kaaluda teaduskonna struktuur ja meil ettevalmistatavate spetsialistid profiil ning likvideerida ebanormaalse o'rkord, kus peenmehaanikainseneride ettevalmistamisel puudub eriakateeder. Tuleb lähtuda seisukohast, et me valmistame ete spetsialiste, kes peavad vastama tulevikule, mitte aga oleviku masinaehituse nõuetele. Tuleb laiendada üliõpilaste-masinaehitajate teadusliku tööd, anda üliõpilastele rohkem võimalusi juba õpingute vältel kanda suuremat vastutust iseseisvas töös ja iseseisvaks mõtlemiseks, anda neile võimadusi juba õpingute vältel kanda suuremat vastutust ühi-konna teiste liikmete ees. Teisiti öeldes — TULEB TÄP-SUSTADA MEIE PERSPEKTIVÜLESANDED JA JULGEMINI KAASA LIIHA MEIE RAHVAMAJANDUSE PÕHIÜLESANNETE LAHENDAMISEL.

Üleliidulise masinaehitajate päeva puhul kinnitame, et nende probleemide lahendamine on meie instituudi masina- ja aparaadiehitajale jõukohane.

Pidupäeva puhul tervitame oma kolleegid — masina- ja aparaadiehituse õppejõude ja üliõpilasi meie naabriteaduskondadest — ja soovime neile nende töös palju toremaid kordaminekuid!

TERVITAME KÕIKI MEIE VABARIIGI MASINAEHITAJAJ!

Dots. H. KULDMA,
Mehaanikateaduskonna dekaan

MM-171

— niisugust rühmanumbrit kannaks nüüd kevadel 1962 üliõpilaspõlvele punkti pannud masinaehitajate rühm, kui in-ti-tuud tee oleks pikem. Aga TPI oli andnud, mida ta pidi: vis-tihedat aastat tud'ngimuresid ja -rõõme, inseneridiplomi ja rühm-lendas MM-101-na laiali, töö-mured ja -rõõmude maile.

«Lend's» laiali, kuid mitte pä-riseks. Kontakt rühmakaas-aste vahel on säilinud ja üna sageli kogunetakse jälle nagu kunagi õppuripäevadel. Regulaarsed «kokkulehennud» toimuvad üle iga-kahe kuu. Kolmandik rühmist näeb üksteist koguni iga päev.

Jutt on Eesti NSV Kergetöös-

tuse Ministeriumi Konstruktoribüroost. Büroo konstruktorimisosakonnas töötab tervelt seitse rühmakaaslast. Tutvumeg-nendega — osakonnajuhataja Nikolai Kuuse, projekti peakonstruktorid Toomas Juhkami, Enn Saasurm, Arne Tunis ja Aado Rulli, juhtivad konstruktorid Mati Sepling ja Tõnu Rand-maa (kolm viimast olid lõpetamisaastal kaugõppes).

Minu vestluskaas'asteks on Ni-kolai Kuuse ja Toomas Juhkami. Räägime sellest, teiest.

N. K. — Sellisel töö nagu mei-büroos on p'ussiks töö mitmekes-isus. Tegemist tuleb teha väga mitmesuguste projekteerimistöös-

degd Eesti ettevõtetele ja tehas-tele. Nii et amet nõuab peamurd-mist mitmelt alalt. E. H. — Ni-metad ehk midagi konkreetset? N. K. — Näiteks kõrgsagedus-keevitusseade plastmas kilede keevitamiseks, laste õhupallide valmistamise agregaat «Teguri-le», pressid ja palju muud. Ühe olulisema tööna lausriide valmis-tamise masinad, mis büroo on tuntuks teinud ka üleliiduliselt. T. J. — Pärast lõpetamist tööle asudes me kahekesi lausriide pro-jekteerijate grupis alustasimegi. Esimene katsekemplar IM-1000 sai valmis 1963. aastal. N. K. — IM-1000 oli prototüüp ks täiusli-kumale IM-1800-le, mi' nüüd on Leningradi tehases «Vulkan» ju-ba seeriatootmisel. E. H. — Sel-lised masinad olid Nõukogude Liidus üldse esimesed? T. J. — Jah! Seda kinnitati ka autori-tunnistustega. Et masin oli uud-ne, oli tööd-mõtlem st palju. N. K. — Muide, Kaubama'ast võib juba osta ka mi' masina-te tehtud riidet, dieti vatiini. See on valmistatud Vändras, kus lausriide agregaadis töötab IM-1800. Selle monteerim st juh-tis Aado Rulli. E. H. — Üks traditsiooniline küsimus: mida instituudist oli liüks, mida puu-du jäi? N. K. — Li üks dieti vist midagi. Ka nendest ainetest, mida «ülal al.a» vaatasid ja ar-vasid, et ega seda tarvis tule-

Kateeder aitab aktiivselt kaasa

Selle päeva puhul ei ole üle-arune teha vä ke ülevaade meie instituudi masinaehituse tehnoloogia kateedri saavutustest masinaehituse arendamisel.

Kateeder on senini olnud pro-fileerivaks nii masinaehituse tehnoloogide kui ka peenmehaa-nika seadmete eriala inseneride ettevalmistamisel. Masinaehituse tehnoloogia kateedri poolt ellu saadetud inseneride arv on vii-mase seitseastaku jooksul mit-mekordistunud ning 1965/66 õp-peaastal ulatus lõpetanute arv juba 146-ni, moodustades seega umbes kolmandiku instituudi lõpetanute üldarvust. See iseloomustab ilmekalt, kui suurt osa etendab meie instituut masina-ehitustehaste varustamisel kvalifitseeritud töötajatega. Masina-ehituse tehnoloogia kateedri ja tehaste vaheliste sidemete sü-vendamisel tuleb mainida seda, et rõhuvas enamikus on diplo-mitööde teemad valitud otseselt tehaste poolt esitatud temaatik-st lähtudes ning paljud diplo-miprojektid on leidnud raken-damist tootmisse. Peale selle on rida projekte leidnud hindamist instituudi, vabariigilisel kui ka üleliidulisel üliõpilastööde konkurssidel.

Möödunud õppeaastal valmi-nud diplomiprojektidest elekt-ronarvutite kasutamisel tehnoloogiliste probleemide lahenda-misel väärb esiletõstmist Rein Küttneri diplomiprojekt «Algori-tmi väljatöötamine völliide me-haanilise töötlemise tehnoloogia projekteerimiseks elektronarvu-titega Tallinna Ekskavaatorite-hasele». Töö on esimene selle-taoline vabariigis.

Teaduslik-eksperimentaal-se iseloomuga diplomiprojektidest tuleb esile tõsta Paul Särkava

tööd, mille käigus diplomand projekteeris, ehitas ja katsetas elektroniikiga töötlemise sead-me, mis on esimene selletaoline vabariigis.

Kateedri kollektiiv aitab aktiivselt kaasa vabariigi masina-ehitustehaste kitsaskohtade kui ka perspektiivsete küsimuste la-hendamisel. Seoses sellega tuleb märkida, et lepingulistes uurimistöödes on kateeder rea aas-tate kestel abistanud vabariigis paiknevaid tehaseid, nagu Tall-in Ekskavaatoritehast, tehaseid «Volta», «Ilmarine» ja «Punane Ret» ja teisi Tallinna masinaehi-tustehaseid.

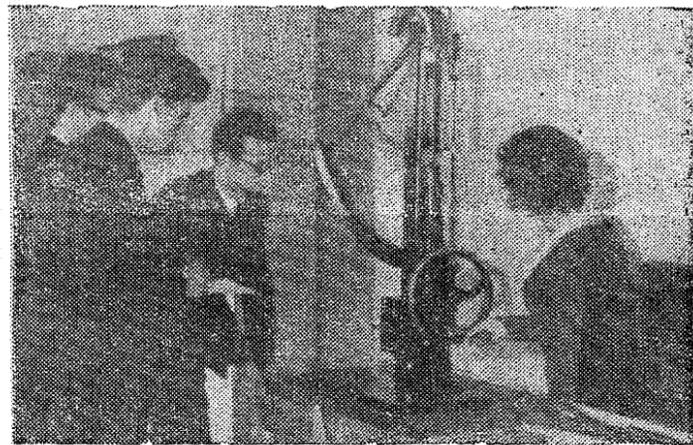
Käesoleval ajal läbiviidava-dest uurimistöödest tuleb mär-kida Tallinna Masinatehasele tehnoloogia väljatöötamist elek-tronarvutiga äär-k-tüüpi detaili-dele ja Tallinna Ekskavaatorite-hasele tehtavat tööd instrumen-tide püsivusaja statistiliseks analüüsiks.

Senini tehtud tööde käigus on valmistatud tehasele «Volta» elektrimootorite völliide puhas-töötlemise hüdrokopeersupordid, mis töstsid töövõime peagu neljakordseks ja tagasid mõode-te täpsuse 3. klassi piires.

Tehasele «Ilmarine» valm'stati väikese läbimööduga sügavate avade puurimise seade, mis töst-tab töövõime sügavpuurimisel mitmekordseks.

Kateedri kollektiiv püüab edaspidi veelgi tihendada side-meid tehastega ja anda oma osa masinaehituse arendamisel.

B. SAAR,
masinaehituse tehnoloogia kateedri dots. kt.

Üliõpilased on praktikatunnis töste-transportmasinate laboratooriumis.

Soojatehnikat näiteks. Piisavalt ja hästi saime tollal kujutatavat geometriat ja tehnilist joonestumist. Suureks kasuks oli õppi-mise kõrval töötamine Ekskavaa-toritehases, kus töstised «konstr-ktoriristsed» saime. Puudust olen tundnud bibliograafia ja patendiasjanduse algetest. T. J. — Vajaka jäi tehni selt hüdr-aulikast ja pneumaat kast. Pneumaatikast ei puudutatud die-ti kusagil. E. H. — Niipa ju kui-tean, on praegu õppeplaanis juba üht-teist teisit. Milised eritainelõngud instituudist ta-gantjärele hindaksite kõige pa-remini loetutena? N. K. — Ma-sinaehituse tehnoloogia masinate ja mehhanism de teooria, metal-lograafia. T. J. — Jä masina-le-mendid. Kehvapõlsekse jäid pin-kide ja lõkeinstrumentide kur-sus. N. K. — Eks mõnele ainele pöörasime ka is vähem tähele-panu. E. H. — Kes õppejõudu-des rohkem meeldisid? T. J. — Lepikson Liiver, Kuldma, N. K. — Laksin Hans Taali ja kind-lasti Ott Runga. E. H. — Teema vahetuseks; Toomas võid sa öel-da, mis sind inseneritöös pahan-da? T. J. — Kõige rohkem, kui kollektiivi mõnel liikmel puudub kohusetunne. E. H. — Ja lõpetu-seks kuikas kava'sete veeta ma-sinaehitajate päeva? N. K. — Usun, et hea tujuga. Masinaehi-tajate päev on nüüd olemas, m'ks aga pole veel Inseneride Klubi? Arvan et Tallnmas oleks se hädavajalik tööprobleemide asjaliku a utamise ja hea jutu-vestmise kokkusaamise kohana. T. J. — Ühinen täielikult.

kust telefoninumbri'd ja püüan kontakti saada mõnede teiste rühmakaaslastega.

423-03 Tallinna Ekskavaatori-tehas. Mehhaniseerimise ja au-tomatiseerimise osakonna juha-taja Toomas Kerem, rühma kan-geim koosumees. — Tere! Luba es tada paar küsimust. Esiteks: mida pead masinaehituse nseneri-kaheks kõige olulisemaks oma-duseks? Teiseks: milline aeg ins-tituudist on kõige rohkem meel-de jäänud? Kolmandaks: mida teed masinaehitajate päeval? — 1) Julgust vastu astuda ruti-nile. Oskust; näha töös perspekti-vi. 2) Suvi enne kolmanda; kur-sus; E. H. — Soojuselektrijama ehit-tusel. 3) Olen Eesti meistri võist-lustel maratontähtsust.

600-414. ETKVL Kaubandusli-ku Inventari Tehas. Peametal-luug Andres Aruvald, rühma ras-keim mees: 1) Teadmised pluss kiindumus er alasse. Kursisole-mist; uuega ja selle julget ra-kendamist. 2) Instituudis õppi-mise algus ja l'pp. 3) Püüan pu-hata masinaehitusest.

494-95. Kontrollmööduritide Katsetehas. Peatehnoloog ase-täitaja Jüri Rõuk rühma parim pi limees: 1) Le.dükkust. Ma'an-duslikku mõtlemist. 2) Esimene kursus. 3) Püüan nimeta ud tähtsamaid iseneriomadusi ra-kerdada koduses majapid m's-s. 681-39. Pöögelmanni nim. Teh-as. Uue tehnika insener Vel-lo Rekkaro: 1) Meh'st rahu-likkust. Ettekuju'usvõimet. 2) Suvi uudisjal. 3) Kindlasti vaatan televisiorist Soome-Eesti teatevõistlust.

ENN HENDRE

ARVE JA FAKTE

1965. a. alguses toimus masinaehitajate kokkutulek ja siis koostatud ankeetide põhjal toome mõningaid arve meie lõpetanute kohta.

... alates 1940. a. on lõpetanud 828, neist naisinsenerid 138, seega 16,6%.	
... keskmine vanus lõpetamisel 24,6 aastat.	
... töökohtade järgi ametis	
masinaehituse ettevõtetes	41,5%
muudes ettevõtetes	25%
konstruktoribüroodes ja uurimisinstituutides	19,5%
TPI-s	9,5%
teistes õppeasutustes	2,5%
mujal	2%

Pudemaid Sõrve rühma elust

LENNART PILLER

kilkeid ja läbielatud 24 tundi ringlemas suudes ja ajudes: (kõige) elavam sai va kse-

malle, ja virgem sai virgemalle, ja kõige pisemast sai mõlemalle. Siis maraton Läätsalt ja armas kodu.»

TEISIPÄEV, 2. AUGUST
...Sõrve kalurite võrkpallurid tulid külla. Mängsime ja võitsime.

KOLMAPÄEV, 3. AUGUST
Tõnis Nõukas (3. brigaadi brigadir), mille üle muretsed?
Murran pead ja muretsen nende üle, kes täna pärast lõunat tööle ei ilmunud. Pärast oli ju täitsa kuiv, olgugi et a gul ti-bas.

On ka, millest rõõmu tunda? Tunnen rõõmu sellest, et on brigaadis inimesi, kes teevad tööd entusiasmiga ja neile ei ole vaja tööd näpuga kätte näidata.

NELJAPÄEV, 4. AUGUST.
Oppekabinet saabus! Uudistajaid kuipalju. Öhtul kell 20.45 esimene ehitusalane loeng. Kvalifikatsiooni küsimused — tervelt kolmkümmend.

REEDE, 5. AUGUST.
Täna oleme eriti vihased Tallinna ilmajaama peale. Lubatud hea ilma eest tuli midagi muud. Taevast on hall, tuul peksab lehti vastu elamat. Sajab.
...Loengud jätkuvad.
Tom ja Kusti tegid aga tšesti vahva sauna selle sõna kõige otsemas mõttes.

7. AUGUST
...Abruka saarel. Aitasime laduda uue koolimaja seinu. Sõitsime sinna eile, täna aga tulime tagasi. Jurist Jüri kirjutas päevikusse:
«Abruka. Pühapäev täis tööd, marjad, tüdrukud ja maitssvad angerjad. Paadisõit virvendaval merel, suured lained ja väikesed

TEISIPÄEV, 9. AUGUST
...Kõva töö käib lasteaias abihoonetel.
...Esimene ja neljas brigaad on juba hüvasti jätnud lasteaiaga (!) ja töötavad Unimäel pumbajaamadel ja linnas õkete hase tearalaol.

NELJAPÄEV, 11. AUGUST.
Suursündmuseks Salmes oli täna paneelide panek lasteaias müüridele. See tähendas aga seda, et ühe päevaga sai tehtud 5 tuhat rubla kapitalmahutusi.
Missugune oli tunne pärast tööd? Valdek ütles:
«Kaunis väsinud tunne oli, kui paneelid kohale said. Ainult tahaks selliseid tööpäevi rokem näha, kus öhtul tšesti tunned, et midagi on ära tehtud.»

REEDE, 12. AUGUST.
Kell 22.30 algas klubis meie isetegevusetekannete peaproov 14. augustil on Kingissepa kultuurimajas EÜE isetegevuse lõppülevaatus.

LAUPÄEV, 13. AUGUST.
Tänane öhtu, kulus pallimänguks. Saun oli jälle hea. Muide, käime teemestri saunas. Kütame ise, vee toome ise, peseme ka ise (!).
...Osa meist läksid sovhoosi heinatööde pidulikule lõpetamisele. Võtsime ju mitu korda osa talgutest.

(Järgneb)

Nii tehti tööd Karja sovhoosi ehitusplatsil. Need nelud on Lea Soondra (vasakul), Riina Orumets ja Ann Lõhmus.

Kontsert vanas lossis

Ildses Kuressaare lossis toimus esmakordne ja omapärane üritus. Tund aega pärast Saaremaa Koduloomuuseumi sulgemist saabus lossi autotäis EÜE mundrites noori. Kapitooliumi saalis ja sinna viivas koridoris süüdati kroonlühtrites küünlad. Kell 20.30 lasti saali küllalised, kes võtsid istet suurtes toolides, kus kunagi istusid vaimulikud, kui nad pidasid oma koosolekuid kapitooliumi saalis. Saali kõrvaluksest, mis viib endisesse piiskopi eluruumi, sisenesid Karja ehitusrühma segaansambli «Los Karjas» lauljad.

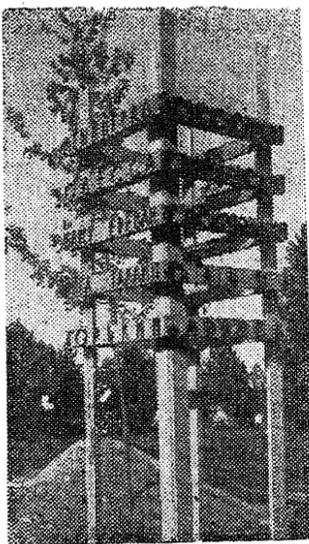
Kontserti alustas EÜE kultuurinõunik Inge Pohlak sõnadega «Laena mulle kannelt, Vanemuin? ...» Peagi kõlasid iidse lo si võlvide all omaloomingulise orelikoraali «Improviseatsioon Bachi teemadel» helid ansambli esituses.

Edasi vaheldusid laul ja luuletus. Iga eelnev luuletus oli seoses järgneva laulu teemaga. Ansambel esitas veel omaloomingu ise «Kaanoni», Orlando di Lasso «Sind unustada ma ei saa» ja Siegmund Meisterseri «Võõrsil», Virve Pürjema ja Heldur Mäenurm esitasid McCartney «Eile veel» ning Heldur Mäenurm ja Jaan Märss Milleri «Rohelised niidud».

Esimejate ja kuulajate poole pöördus Koduloomuuseumi direktor Timotheus Linna. Ta jutustas, mida kõike need saali seinad on kuulnud ja oli rõõmus, et nüüd kõlas siin noorte laul.

Kontsert kujunes suureks elamuseks nii kuulajate kui ka esinejatele. Kui järgmisel aastal tuleme Saaremaale, tahame taolisi kontserte jälle korraldada.

EÜE kultuurinõunik
INGE POHLAK

See tähis asub laagri-värava kõrval.

Anda üksikasjalikku ülevaadet meie tööst ja elust Taškendis kahe kuu jooksul ei ole järgnevate ridade kaudu võimalik. Püüan kirjeldada üht-teist, mis tundub mulle huvitavam ja tähtsam.

See oli juunikuul algul, kui meile tehti esimest korda ettepanek Taškenti praktikale söiduks. Ega kohe osanudki õiget seisukohta võtta, aga nii ta välja kukkus, et 27. juunil oli kolmeist meest (ääretult õnnetu arv, nagu teada) Balti jaamas, pead vastukäivatest tunnetest pisut kirjutud, ja sõit läks lahti.

Mis meid ees ootab, seda ei teadnud keegi. Aga eks see andnud asjale väiksel põnevuse maiku juurde.

Päevane peatus Moskvas. Ülejäänud 68 sõidutundi veetsime peamiselt magades, aknast välja vaadates ja bridži mängides (mis on üks jõledamaid kuritegusid siin maamuna peal, nagu hiljem selgus). Nurinaks polnud põhjust. Leht jooksis hästi ja rong liikus visalt, kuid järjekindlalt eesmärgi poole.

Ajaloolist hetke, millal Aasia pinnale jõudsime, tähstasime piduliku norskamisega, sest juhtus õine aeg olema. Iga kilomeetriga läks elamine ikka kuumemaks. Aeg-ajalt olime sunnitud vagu-riaknast kinni panema, sest tuul keerutas taeva poole vägevaid tolmutpilvi. Keegi jutukas korealasest kaasreisija kirjeldas, kuidas ta 26. aprilli maavärisemise oli läbi elanud. Ta elas kusagil kolhoosis, 120 km Taškendist (seega maavärina epitsentrist) eemal ja voodi olevat värina ajal

TAŠKENT 1966

nagu konn toas ringi hüpanud. Kuigi maapind oli üsna sile, tegi raudtee tublisti käänakuid. Nende otstarbes me päris ühisele arvamusle ei jõudnudki. Peaaegu iga küla vahel oli peatus, et vastutulijaid mööda lasta. Need kasahhi külad pakkusid meile uudet vaatepilti — neljakandilised savist majakesed; mõnel samast materjalist müür ümber, majade vahel üksik kurvakujuline kaamel.

Taškenti jõudsimel 1. juuli öhtul kella poole seitsme paiku Moskva aja järgi, kohaliku aja järgi pool kümme. Oli soe ja juba üsna hämar. Öhk tundus kuidagi pehmena.

Meid sõidutati laagrisse. Meie jaoks oli üles pandud telk. Laager asus Taškenti äärelinnas pargis. Kõrged paplid, muru, lilled — kõik, mida süda lustib. Kuid kõik oli paraja tolmuks all. See rohelus oli saavutatud suure nisutamise teel. Tuhkjat tolmuks kaotada käib inimesele vist üle jõu. Selle tekitajaks on ju pinnas — imepeen, lenduv löss, iga tuulehoog tõstis tolmu õhku ja sinna jäi ta kauaks hõljuma.

Peale telkide püstitati mõne päeva jooksul laagrisse duširuum ja ajutine söökla kõõgiga. 100–150 meetri raadiuses asusid sidejaakond, kauplused ja mudase veega jõeke Karasu.

Selles laagris (neid oli üldse kolmeist) elasid peale meie veel Riia, Jerevani, Bakuu, Odessa ja Leningradi üliõpilased, kokku üle kahesaja inimese. Kord oli samasugune nagu uudismaalgi. Kuiv seadus, kaardimängsurmat (dominot aga loeti väga positiivseks ajaviiteks) ja see kõik mitte ainult sõnades. Kes eksis, sai karmi karistuse — heideti lihtsalt laagrist välja, m's praktiliselt tähendas ka ülikoolist eksmatricleerimist.

2. juuli hommikul kell kuus algas meie esimene tööpäev Taškendis. Korrasime laagrit ja öhtupoolikul, mõni tund enne pimeduse saabumist, saime linna minna.

Sõitsime väga mitmesuguste liiklusvahenditega ja püüdsime tagajärjetult üles leida kesklinna. Kui siin pimedaks läks, löime käega. Kaks kuud on ees, küllap jõuame!

Öhtul lugesime ajalehest «Vesternõi Taškent», et öösel olime üle elanud viiepallise maavärisemise. Õigemini küll olime selle maha maganud. Esimese sealvi-

bimise päeva jooksul olime hoopis unustanud, et siin maa väriseb. Ka linnas ei märganud me kuigi palju varemeid.

Päevad möödusid. Saime lätlastega ühise ehitusobjekti. Esialgu kujutas see endast vundamendikraavi, ku'd temast pidi saama kõigi mugavustega 40 korteriga elamu. Raskeks katsumuseks sai töö- ja betoonimahuka vundamendi valamine. Betoonlabidaga kanderaamile, sealt raketisse ja siis tampimisnuiaga tihedaks. Kui see kõik lõpuks valmis sai, muretseti kohale ka mugavad betoonpaigaldamise punktid. Parem hilja kui mitte kunagi.

Tööpäev oli keskelt läbi üheksa tundi pikk. Mida päev edasi, seda kangemaks kuumus läks. Viimaks jäi see kusagile 38 kuni 40 kraadi vahele pidama. Muide — see oli viimase 62 aasta kuumim suvi Taškendis.

See üheksa tundi ja nelikümmend kraadi sooja ei jätnud muudugi ka mõumata. Kellele vähem, kellele rohkem, aga sellist meest vist ei leidunudki, kes liiga hea enesetundega oleks hoobelda võinud.

Öhtuti käisime sageli linnas. Leidsime üles kesklinna. See jätab hea mulje.

4. juulil saime tunda neljapälist maavärisemist. Maa pealseistes oli seda vähe tunda. Maa nagu oleks sügavalt hinge tõmmanud. Korraks ta kerkis pisut, siis järgnes õrn, veidi kramplik värin ja seda saatis heli, mis tuletas meelde summutatud ohet. Tundus pigem kummaline kui kohutav. Kes teab aga, millist juttu oleksime rääkinud, kui oleksime viibinud kusagil neljandal-viandal majakorrusel!

Linn löi kihama kui mesilaspere, rahvast valgus nagu muredu muidu nii tühjavõitu tänavatele. Öhus hõljus tolmutpilv ja kusagil mitte eriti kaugel pais-tis tulekahjukuma.

See oli me'e esimene ja viimane kokkupuude maavärisemisega kahe kuu kestel. Tõsi küll, värises tihti, esines nelja-, viie- ja kuuepalliseid tõukeid. Kuid alati juhtusime olema kas ehitusobjekt-l või laagris ja seal neid tunda ei olnud.

Ka linnas tundus selles suhtes üsna rahulik. Kõik, mis võis kokku variseda, oli juba varisenud. Mis oli jäänud, see ka jäi.

(Järgneb)

KALJU LOORITS,
EE-82

SEE ON HEA TRADITSIOON

Jah, üliõpilased ehitavad jälle. See on traditsioon. Mõle juured on mõne aastaga üsna sügavale tunginud. Ainult koht on siin suvel teinud — esimest korda ehitavad üliõpilased saartel.

Mis siis sundis üliõpilasi tulema siia saartele? Kas romantika-ia, saare loodus, saare õlu ja angerjad või tuli seal-ks, et suvel lihtsalt kusagil olla?

Ma arvan, et selle põhjuseks on vanadel uudismaalastel mä-

lestused erimistest kordadest ja uutelt lihtsalt püüde avastada midagi uut, näha oma silmaga — kuidas see ehitamise raske kunst tegelikkuses välja näeb.

See aga, et soovivaldusi tuli palju rohkem kui sõita sai, näitab, et tudeng püüab ikka olla seal kus on hädasti tarvis abi, püüab olla ikka esimene ja lüüa kaasa kõiges mis ette võetakse.

Ehitatakse palju. Kõljalas ehitame kolme hoonet korraga. Käsi on elumaja, ait-kuivati ja sigala saajale noutsule.

Esimese kuutöötlejate kokkuvõtmine rõõmustas eriti meie rahvast — tulime võistluse võitjaks ja saime preemiaks televiisori. Raske on olla esimene, sest sinu järgi seavad tempo teised.

Koos on meid kõigist Eesti kõrgematest koolidest, isegi mõned keskkoolid on saatnud oma esindajad. Olgugi, et huvialad ja iseloomud on nii erinevad, saame hästi läbi. Ainult hommikul, kui läbi une kostab kõõgitoimkonnas olevate naiste kõlar hüüe: «Äratust, linnupojakesed!» vandanud küll maapõhja need naised. Kui aga hommikune rivistus on läbi ja kõhvd täis, oleme jälle sõbrad ka naistega ja rüt-tame tööle.

Et sel aastal on suurem tähelepanu pööratud tööle, kulub sel- lüks pea terve päev. Töö kõrval leidame aega kohtumiseõhtu korraldamiseks kohalike noortega, pidame ühed pulmad ja sünnipäevapidusid, peale selle tegime küllakäike teistesse rühmades-

Orissaares, Salmes, Kingissepas

10. septembril andsid isetegevuse ülevaatusel laureaadid kontserdi Orissaare Kultuurimajas.

* * *

Viis päeva hiljem esineti Salmes rahvamajas. Kaastegevad olid Muhu ja Sõrve rühma tudengid.

* * *

17. septembril esinesid laureaadid Kingissepa Kultuurimajas. Poolteise tunni kestel esitati rahvale ülevaatus paremaid numbreid. Publik võttis meie kontserdi hästi vastu.

* * *

20. septembril kohtus Muhu rühm Kingissepa Keskkooli õpilastega. Tutvustasime kõrgemaid kooli, järgnesid väike kontsert ja jalakeerutus.

se ja ekskursioonid mööda Saaremaad.

MEK-i (Kingissepa Mehaniseeritud Ehituskooli) spartak'adiit tööko'manda koha. Isetegevus-ümbritseil esinesime hästi — kordaminekuid on palju...

Kehtestatud on range kuiv seadus. Leidub muidugi ka neid, kes arvavad, et seadusi selleks tehaksegi, et neid rikkuda. Neid on aga vähe. Saare õliga aga oleme kõik ammu tuttavad.

Iga nädal anname brigaadide kaupa välja seinalehte. Populaarseteks said elumaja brigaadi kümme käsku, mis said käskudeks kogu rühmale.

Meil on omad eesrindlased ja laureaadid.

Suurte traditsioonide kõrval ei puudu ka väikesed rühmasisesed traditsioonid. Iga söögiga algab ja lõpeb lauluga.

Kõik ehitajad on väga rahul. Aga üha rohkem tuleb meelde kooli ja koolikaaslaste tudengeid.

Püüame kõik me'e antud ülesanded tähtjaks täita, et ka tänavu hoida kõrgel üliõpilase — ehitaja head nime.

PEETER VEIKEN,
EK-31

Armin Kask

50

Kõik linnud pole laululinnud. Pardid, varesed, paabulinnud ja basknäädid on küll igati omal kohal faunas, kuid linnukoorigeist ei saa, tee või tõrva.

Umbes sama arvatakse tihti ka ehnikauiliõpilastest. Need on senamasti sedasorti linnud, kelle laulust kaugelt ületab hääleised võimed. Mis siis veel nende kooridest rääkida!

Ometi leidub mees, ke'lel jätkus julgust ja fanatismi TPI varestest ja paabulindudest püüda jõbiku d teha. See mees on Peeter Annilo kuuekümnenda-aastane poeg Sergei. Saanud ise lauluala- se ettevalmistuse professor Aleksander Arderi juures ja teutsenud üle kümne aasta laulusolistina teatris «Estonia» ja Eesti NSV Riiklikus Filharmoonias, õppis ta põhjalikult tundma kõigi rinna-, pea-, nina-, kõhu- ja hingeresonaatorite saladusi. Tänu tema energilisele tööle laulavad tehnikatundengid mitte ainult oma akadeemilises koorides vabariigi parimatega samal vokaalsel tasemel, vaid — kula ja imesta! — ka solistidena kontserdilaval ja operetis-kooperis.

Sergei on isetegevuslastega la- vastanud ooperi «Aleko» n'ng operetid «Silva» ja «Haljal aasal».

Hääleseadja-ostkustega sama- võrdselt tuleb juubilaril juures hinnata tohutut energiat organi- seerimistöös. Lausa kahekümne- aastase nooruki entusiasmiga «ajab» ta soliste kontsertre side- le. Ja vahel, kui pardipoegade kava puudujate tõttu kesiseks kipub jääma, paneb Sergei omadki resonaatorid tööle. «Na- gu kose vahutavad lained...» ja need teised sõnad.

Oma võimed, energia ja usu noortesse sõpradesse paneb Ser- gi harilikult umbes järgmise monoloogi:

«Tere, Jaan, pole sind kaua hääleseades näinud... Ah, sa polegi Jaan? Kes sa si's oled?... Peeter? Noh, ükskõik. Tule ikka- gi hääleseadesse, teen sust laul- ja!»

Ja selle eest on õbikiuks saa- nud pardipojad talle tänul kuld. Täna, tema kuuekümnendal sünni- päeval. Aastate pärast. Tema la- jandajal sünnipäeval. Iseenda sa- jandajal sünnipäeval.

25. septembril tähistab sani- taartehnika teadusliku uurimise laboratooriumi vanem-insener Armin Kask oma viiekümneandat sünnipäeva.

Vabariigi tuntumaid hüdrolooge Armin Kask on diplomeeritud insenerini teinud läbi töö- rohke teekonna. Mitmesugustel põhjustel katkenud õpinguid jätkas ta sõjajärgsetel aastatel, lõpetades töö kõrvalt Saku Maa- parandustehnikumi ja TPI sani- taartehnika erialal õhtuses tea- duskonnas. Tänavu kevadel kaitses Armin Kask kõrgeimale hindele oma diplomitöö «Eesti NSV minimaalsest äravoolust». Armin Kase elutööks ongi kujune- nud Eesti NSV minimaalse äravoolu uurimine, mida juub- lar alustas juba viiekümneenda- tel aastatel Tallinna Hüdroloog- iajajama juhatajana.

Erilist tähelepanu väärib Armin Kase viimase aja uurin- gud minimaalse äravoolu perioo- dides valdkonnas. Rõhkearvulised publikatsioonid ja esimesed konverentsidel lubavad eeldada, et juubilar juba lähemas tulevi- kus esitab teaduslikule nõuko- gule kaitsmiseks kokkuvõtte oma tööst.

Lisaks minimaalse äravoo'u uurimisele on Armin Kask vi- mastel aastatel täie energiaga kaasa löönud Eesti veekogude saastatuse uurimisel, võtnud osa Eesti NSV veeresursside kasu- tamise ja kaitsmise generaalskeemi koostamisest, paljude eksped- tsioonide ettevalmistamisest ja läbiviimisest.

Me tunneme Armin Kaski kui tohutu energiaga töömeest ja kui head kaaslast vabal ajal. Olgu see siis kalapüügil, kirjan- duslike probleemide arutelul või siis lõkgetule ääres filosoferi- des.

Õnnitleme juublaril täismehel- liska jõudmise puhul.

Kaastöötajad.

Kas me oleme üldse kirjaoskajad?

TÖSIELULINE VIGURIJUTT

Statistika annab sellele küsi- musele ühemõtteliselt jaatava vastuse. Kuid siiski: kas see käib ka kõrgema kooli lõpetajate koha- ta? Paradoksaalne probleemipü- titus?! Seda muidugi, juhul kui mõelda kirjaoskuse all tähesti- ku tundmist, sõnade kokkuluge- mise ja lausete paberile reasta- mise võimet. Ent jätkem aabit- satarkus kõrvale ja võtkem vaatluse alla kõrgem, s.o. nüü- hästi klassikalise kui ka dialek- tilise loogika ja üldse kogu kaas- aegse teaduse nõuetele vastav kirjaoskus, mida kõrgema kooli diplom võiks eeldada, kuid mida ta senise tava kohaselt su- gugi tingimata ei eelda. Taoti peetakse kõrgemat kirjaoskust tehnikainimese jaoks koguni na- gu liigseks koormaks. Niisug- ust asjassuhtumist tuleb elus hiljem kahetseda. Kõrgema kir- jaoskuse puudumine tekitab sa- geli mitte ainult moraalselt, vaid ka aineliselt kahju.

Võtame mõeldava näite. Inse- ner ei osanud oma ideed projek- ti seletuskirjas küllalt selgelt väljendada. Teostaja sai sellest aru hoopis teisiti kui autor oli mõelnud. Tulemus — praak. Pettumus. Võib-olla kahju kin- nimaksmine. Autori prestiižilang- us. Kolleegide nühked.

Teine mõeldav, kuid üsnatüü- piline olukord. Inseneril õnnest- tus teoks teha novaatorlik idee. Tal paluti ajakirjanduse veergu- del oma kogemusi jagada. Kodu- ses usalduslikus õhkkonnas heie- tati pisitasa juba kuulsuseoreo- oli. Oodatava honorari arvel lu- bas päevakangelane naisele kin- gituse osta. Kuid paberilepandu- na ei jätnud inseneri mõttelõng eriti ladusalt muljet. Kauge- lgi mitte. Toimetajatel polnud momendil aega kirjutise põhja- likuks redigeerimiseks. Avalda- mine lükati edasi. Hiljem kerks- esiplaanile aktuaalsemaid prob- leeme. Loomulikult kaotas inse- neri uuendus järkjärgult oma uudsust, vajudes pisitasa unu- tusehõlma. Honorar jäi saamata. Usk endasse lõi kõikuma. Naiselt aga tulid kuuldavale mehe ene- searmastust riivavad etteheited. Solvav.

Pöördugem meie oma instituudi tegelikkuse poole. Siin pole tundmatud juhtumid, kus mu du arukas insener on tulnud aspi- rantuurist välja lülitada ainu- küksi sellel põhjusel, et ta pole suuteline oma mõtteid kirjasõ- nas niisuguseks loogiliseks tervikuks seostama nagu seda eeldab teaduslik töö.

Ehk a tab veenmisest? Tehni- kainimestele näib kõrgemat kirjaoskust lausa hädapä- rast vaja minevat. Kui leidub siiski argumente, mis annavad

põhjust kaheida, toodagu nad välja!

Üliõpilaste, aspirantide ja õp- pejõudude hulgas võib kohata muidugi mitmesugust kirjaosku- se taset. Leidub noori, kes on keskharidusega kaasa saanud täiesti laitmatu kirjaoskuse. Mil- lest see tuleb? Võib-olla ebata- valistest loomulikest eeldustest, võib-olla vast treeningust, hoo- likusest, huvist, püüdlikkusest, õpetaja nõudlikkusest. Kõik võib olla. Kuid neid on vähe. Sel- lest räägib muuhulgas kaastöö visa laekumine meie kollektiivi häälekandjale.

Noorte rõhuvale enamusele an- nab kool üksnes küllaltki suhte- lise tasemega ortograafilise ehk formaalse kirjaoskuse. Sel- lest erinevalt tähendab kõrgem kirjaoskus sisulist kirja- oskust, mille olemasoluks ei piis- sa lihtsast kirjutamisvõimest, näiteks võõraste mõtete ümber- kirjutamisest, loengu konsepk- teerimisest, mõnede oma mõtete juhuliku paberilepanemisest. Ei, sisuline ehk kõrgem kirjaos- kus eeldab iseseisva mõt- tearenduse kirjanemise, tervest reast omavahel seostatud mõtetest koosneva harmooni- lise loogilise struktuuri ülesehitamise võimet.

Kui tahate, võite seda nimeta- da kirjavormis toimuvaks mõtte- hoone projekteerimiseks, mõtte- ahela konstrueerimiseks, mõtte- kristalli sünteesimiseks või mõt- tesüsteemi planeerimiseks. Igal juhul ei saa kõrgemast kirja- oskusest rääkida lahus loo- vast, sisukast mõtlemisest. Sel- les peitubki asja tuum. Sisutu ehk formaalne kirjaoskus, olgu ta kui tahes ilukõneline, ei tule kõrgema kirjaoskuse arvesse.

V. KOSLOV
(järgneb)

LANGENUD KANGELASTE MÄLESTUSEKS

Eesti NSV pealinna fašistlikust okupatsioonist vabastamise 22. aastapäeval aus'asid tallinlased Suures Isamaasõjas langenud kangelasi.

Koos teiste ettevõtete ja asu- tuste delegatsioonidega asetasid meie instituudi esindajad pärja Nõukogude Lõidu kangelase Juri Nikonovi mälestussamba jala- mile.

Jääre'ke obe'i'ki juures peetud leinamiitingul esines sõnavõtuga dotsent Ülo Taigro.

sed, kes publiku hulgas istusid ja kellega õnnestus juttu puhu- da, olevat poolakad näidanud, kuidas ei tule esineda soomlased — kuidas ei tule kava kokku seada ja meie — kuidas peab kontserdi esinema. Kõik need head sõnad andsid enesekindlust ja panid põnevusega võtama Nõukogude delegatsiooni päeva.

Laagris viibimise aeg oli kõik ürituste järgi ära joatatud. Lõ- viosa sellest hõlmasid delegat- sioonide päevad, millal kogu rüeva sisustas vastava mar esi- nus Meile oli määratud 13. juu- li. Laagri publik erines tundu- valt Rostocki publikust. Keskmis- ne vanus kõikus kusagil 19 as- ta ringis, samuti oli rahvuslik koosseis väga kirev. Ei osanud ennustadagi, kuidas need «Let's go» rütmiga läbiibunud noored rahvatantsusse suhtuvad.

Kõigile meie põldhoidmistele vaatamata tuli kolmeteistkümmes kuupäev vihmane. Tuju rikkuda see aga ei suutnud. Päev läbi toimusid meie üritused. Laagri raadiosõlm andis pidevalt nõuko- gude muusikat, kohalikus kino- teatris «Freundschaft» toimus suur miiting ja näidati filmi «Ta- valine fašism». Kel'a kaheksa ajal algas laagri vabaõhuetraa- dii suur kontsert. Kas meie visi- dusele alla vandudes või lihtsalt tüdimusest oli vihm järele jää- nud ja tuul lava kuivaks puhu- nud. Kõik esinejad püüdsid anda oma parima. (Järgneb)

OSTSEEWOCHE Graal-Müriz

TOOMAS MÜRK

Tänavu olid saabunud suure- mad delegatsioonid Taanist ja Poolast — kummaski riigist üle 80 inimese. Saksa DV esindusse kuulus üle saja noore. Väga kir- ju oli esinduste organisatsiooniline koosseis. Kui sotsialismi- maade delegatsioonides olid noored ühest noorsooorganisat- sioonist, siis kapitalistlike maa- de esindustes oli noori kolmest- neljast organisatsioonist. Näiteks moodustasid Taani delegatsiooni enamiku küll noored Taani Noorsooühingute Liidust, kuid olid esindatud ka pahempoolse kallakuga rahvussotialistid ja ülemaailmsed föderalistid, kes on seadnud endale põhieesmärgiks ülemaailmse riigi loomise.

Aega õeldi meile antavat pal- ju, kuid ajaga on nagu panga- laenu — teda pole kunagi pi- sava. Uudishimu ei lasknud

meil paigal istuda. Ta sundis meid käima, mõtlema, vaatama ja mõtlema. Uudishimulikke lei- dus kõrkjal palju. Ka meie vastu tuntu huvi. Algas se juba esi- mesel laagripäeval. Kellelgi tär- kas hea reklaamiidee põhimõtte — kes koera saba kergitab, kui koer mitte ise. Mõte leidis pa- vat heakskiitu. Paari tunna ga oligi «kunstnik» Ra vo (kes on Kunstiinstituudi arhitektuuriosa- konna diplomand) kavandite jär- gi kerkinud poiste telgi ette suurte lehtpuude vahele minia- tuurne Eestimaa taluüü koos ki- viaia ja kooguga kaevuga. Pois- tetelgi ja naistetelgi vahel valva; kodurahu kivist ja samblast teh- tud «Vana Toomas». Ise ei loot- nudki, et meie kätetööle langeb osaks ni suur menu. Juba samal päeval ja ka edaspidi meelias see ligi hulgaliselt reportereid ja

fotograafe. Ka «DEFA» krooni- kamehed olid oma kaameratega kohal ja Larissa pidid elus esimest korda «filmidiiva- sid» mängima.

Meie populaarsus kasvab meile endilegi ootamatult. Ja seda veel enne, kui olime end tantsu- kunstis tutvustada saanud. Meel- de tulevad rahunädala avam- se pidustused Rostockis. Terve päe- va hellitas päi- ke meid oma kii tega särav- sinisest tae- a t. Koos teis- te delegatsioo- n dega sam- musime siid- uvises, maja- de vahele seis- ma jäänud eitsakus. Mõõ- dusime tribüü- nist, kus alles äsja oli peako- ne pidanud Walter Ulb- richt ja kus valitsuse liik- med jälgisid rongkõiku. Siis me veel ei osa- nud tähelepa- nu pöörata re- porterite tul- vate, kes kõik olid huvitatud meie värvi- rõõmsatest Pä- halepa rahva-

Pildike Neptuni peolt.

meid meid oma kii tega särav- sinisest tae- a t. Koos teis- te delegatsioo- n dega sam- musime siid- uvises, maja- de vahele seis- ma jäänud eitsakus. Mõõ- dusime tribüü- nist, kus alles äsja oli peako- ne pidanud Walter Ulb- richt ja kus valitsuse liik- med jälgisid rongkõiku. Siis me veel ei osa- nud tähelepa- nu pöörata re- porterite tul- vate, kes kõik olid huvitatud meie värvi- rõõmsatest Pä- halepa rahva-

riietest. Kui aga pärast de- monstratsiooni istusime Rah- vaarmee Keskmaja kõrgel tre- pi' l, ei äetud mid hetveksi rahule. Huvi meie vastu tund id paljude suuremate välismaa aja- kirjade ja ajalehtede reporterid Hetk enne esimest märkasime, et puude all oli variulise koha sisse võtnud üks kunstnik, kes tegi oma blokki visandeid meie rahvarüüdes neidudest.

Traditsioonide kohaselt tuli igal delegatsioonil rahunädala avakontserdi esineda. Enne meid tulid publiku ette Poola noored kitarristid ning Soome lauljad ja tantsijad. Esinemispaigaks oli Rostocki linnamargi estraad. Tor- kas silma, millisel omapärasel ja heal viisil oskavad sakslased rek- laamida niisuguseid suuri pidus- tusi. Pärast demonstratsiooni ei pakkunud orkestrid pille mitte kottidesse, vaid marssisid linnas tänavalt tänavale ja ikka jälle kogunes nende taha rahvast, ja nii suundusid nad koos orkestri- ga linnaparki.

Selle suure publiku ees tuligi meil esineda. Küllap se'lepäras- t närkeerisime algul. Oma l'sa andis ka väike lava ja orkestri «Molodost» esimesed palad. Ülla- tav oli publiku reageerim'ne ju- ba meie esimese tantsu peale ja kui teadustati meie teine ja'a- keerutus, ap'odeeriti juba lavale- tuleku ajal. Kõigile selle järgi ot- sustades kontsert õnnestus. Na- gu ütlesid need vähesed eeslu-

Akadeemik Paul Aris'e andis Helsingi Ülikooli Eesti Instituudile üle teise osa ees'i murdekogude mikrofilmikoopiaid. Ülikooli rektor professor Erkki Kivinen võttis vastu 370 000 sõnasedelit ja 10 300 lehekülge murdetekste. Mul'u augur'is sal' tükkoj meilt 350 000 sõnasedelit.

Kunagises kuurvürstide jahilossis Grillenburgis käivad ettevalmistused Dresdeni Tehnikaülikooli metsandusteaduskonna alalise muuseumi avamiseks. Muuseum avatakse oktoobris, millal möödub 150 aastat teaduskonna loomisest.

Kaks Iimenau Tehnikaülikooli

teenistujat said peaaegu üheaegselt kuulsate Stradivariuse viiulite omanikeks. Ühele sai see õnn osaks päranduse jagamise teel. Teine leidis kuulsa meistri tehtud pilli elumaja ühe kasutamata seisnud ruumi puhastamisel.

Rühm Turu ülikooli üliõpilasi viibis laagris Inari järve kaldal. Seal on rajamisel saamide (aplaste) muuseum.

Üliõpilased ehitasid muuseumi maa-alale talli kahekümnele põhjapõdrale ja Lapimaa stiilis paadikuuri. Hoonesse pannakse külastajatele vaatamiseks arvuks seal kandis ka otusel o'evad järve- ja jõesõidukid. Saami muuseum sai Riutula lastekooli arvukalt Lapimaa härra rahva mööblit ja tarberistu. Üliõpilased panid Inari ümbruses ka kirja rahvapärismi ja kogusid vanu tarbeesemeid.

ÜLE 10 000??

Rahvusvaheline Ajakirjanike Organisatsioon laskis v'ja 1966. aasta rahvusvahelise asjade loterii piletid. Solidaarsusloterii võtavad osa NSV Liidu, Tšehhoslovakkia, Ungari, Bulgaaria, Saksa DV ja Mongoolia ajakirjanike organisatsioonid. Loterii eesmärgiks on koguda summasid rahvusvahelisse solidaarsusfondi nende ajakirjanike abistamiseks, keda jälitatakse progressivsete t'ekspidamiste pärast. Loteril loositakse välja üle

10 000 võidu. nende hulgas au'od «Volga», «Škoda», «Wartburg», «Moskvitš» ja «Trabant», turismituusikud Ungari ja Tšehhoslovakkiasse, kantavad televisiorid ja palju teisi esemeid. Loosimine on 20. detsembril 1966 Tšehhoslovakkias. Pileti hind 30 kopikat. «Tallinna Polütehniku» praegused ja tulevased kaastöölisid saavad alates tulevast nädalast loteriipiletite osta ajalehe toimetusest.

RSK RSK RSK

NEV YORK (TASS). Fort Dixis algas USA sõduri Dennis Morah' kohtuprotsess. Ta keeldus minemast Lõuna-Ve'nami ja osa võtmast USA vägede sealsest sõjategevusest.

BUENOS AIRES (TASS). Argentiina endise majandusministri Alvaro Alsogaray residentsi ees plahvatas ülelele pomm. Plahvatus tekitas suurt majanduslikku kahju.

PARIIIS (TASS). Prantsusmaa informeeris oma partnereid Põhja-Atlandi liidust, et ta lekkab 1967. aastast maksust oma osa mitmesuguste NATO sõjaliste objektide süs'eemide rajamise kulutustest.

Mitmekümne mil'onilised tiraa'id, kümned raadiojaamad, televisioon — kõik nad toovad meile

väga mitmekülgset ja kirjut informatsiooni. Ning a'nul' üksikud väljaanded analüüsivad ja hindavad seda õgesti. Ilmselt aga sellest ei piisa. Kuid m'ida teha? Kuidas selles informatsiooniookeenis kõge kiiremini ja efektiivsemalt orienteeruda? Need küsimused ootasid juba ammu vastust.

Nimelt — aasta tagasi, ühel õledal sügisõhtul kogunesid ühte tühja auditoriumi 5 noormees, et panna elus TPI RAHVUSVAHELISTE SUHETE KLUBILE.

Selja taha on jäänud aas'a tugevat ja pingelist tööd. Unustamatutena on meelde jäänud hulk suurepäraseid vaidlusõhtuid, kohtumisi, iseseisvat tööd.

RSK liikmete pere on vahepeal kasvanud mitmekordseks. Klubil on välja kujunenud omad tavad.

Uus õppeaasta on alanud. Ees

Esialgsel andmetel töötas käesoleva aasta suvel TPI objektidel ühiskondlik korras 503 üliõpilast ettenähtud 1116-st. 84 üliõpilast oli tööst vabastatud spordikateedri ja komsomolkomitee poolt. Ühiskondlike tööde staap sai 142 vabastamisavaldust ja nendest rahuldati 67. Ülejäänud avalduste andjad suunati tööle sügisel, kusjuures igakuks neist peab töötama 20 tundi. Kõik ülejäänud üliõpilased, kes ei töötanud suvel ega põhjendanud puudumist, peavad töötama 40 tundi. Uued suunamiskirjad antakse kätte kuni 23. septembrini.

Kui suvel toimus tükitoõ üldreeglinas, siis nüüd võivad seda lubada ainult töökorraldajad objektidel oma huvides. Tööaja määrab üliõpilane ise, kuid määratud töö tuleb lõpetada 1. novembriks. Uuenduseks on see asjaolu, et tööle saadetakse võimalikult rühmade kaupa.

Peale selle teatab Ühiskondlike Tööde Staap, et Eesti NSV Ministrite Nõukogu korraldusel

Ühiskondlikest tööst

tuleb kõigil II ja III kursuse üliõpilastel (välja arvatud ehitus- ja majandusteaduskond) töötada Tallinna Ehitustrusti objektidel üks nädal sügissemestri jooksul. Tööaja määravad dekanaadid. Nii siis — palume neid töid mitte ära vahetada ühiskondlike töödega.

Ühiskondlike Tööde Staap jätkab oma tegevust üliõpilaste puudumise küsimuse arutamise- ga, soovides karistada töödelt puudujaid järgmiselt:

- stipendiumi äravõtmisega,
- üh selamust väljaajetmisega ja
- komsomol'i liinis.

Staap lõpetab tänava oma tegevuse novembrikuus, kavandades mõned muudatused ja ettepanekud (näiteks suunamine rühmade kaupa, töömahu määramine tervele rühmale arvestades üliõpilaste arvu rühmas jt.), mis looksid objektiivsed eeldused meie üliõpilase huvitatuse t'ost-

miseks kasulike, huvitavate ja tõeliste ühiskondlike tööde vastu. Tänavused ühiskondlikud tööd olid kahjuks oamamoodi sünduslikud. Selles olid loomulikult süüdi üliõpilased ise (kes saajaprotsendil'selt ei o'le ühiskondlike tööde põhimõtte vastu, kuid olukorra parandamiseks ei võta samuti saajaprotsendil'selt midagi ette). M'ida vähem meid töötab, seda rohkem on meie ridades sõnamehi, «vilijaid» ja inimesi väikekodanlike vaadete- ga, kes ei taha aru saada, et minu on meie. Kui palju le dub meie ridades taolisi inimesi, näitavad eeltoodud arvud. Viimased on aga erapooletud ja objektiivsed.

Siiski tahaksime märkida, et kõik staabi pingutused kannavad vilja, kuid nagu näeme, ainult järgmisel aastal. Nii et elame — näeme!

Ühiskondlike Tööde Staap

SPORT • SPORT • SPORT

Kohtusime Helsingi korvpalluritega

Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilastele saabusid külla Helsingi Tehnikaülikooli korvpallurid.

Ülemiste «Kalevi» võimlas toimus kahe õppeaastase vaheline sõpruskohtumine. Avades võistluse, soovis rektor prof. A. Aarna meeskondadele head indu ja võistlustahet.

Juba esimestes minutitest peale algas nauditav ja nooruslik võitlus «korvpallilähing».

Mõlemad meeskonnad kasutasid liikuvat kaitsmängu. Kui meie korvpallurid olid valinud meesmehe süsteemi, siis soomlased läksid üle hästi liikuvale 2:3 maa-alale kaitsle.

Esimesed viis kuus minutit ei teonud mängu selgust. Tagajärg oli visa kasvama. Siis aga lõpetasid meie üliõpilased Kokk ja

Parbo edukalt neli-viis kirjunnakut ja kümnendaks mänguminutiks oli tu'emus 18:9.

Soomlased rakendasid peale tungil «cris-cros» liikumist koos katemänguga ja seda tegid eriti edukalt koostöö: Ristola, Anttila ja Laurila. Instituudi meeskonna treener Jaroslav Dudkin vahetas üksteise järel kõik algkoo'seisu mängijad — nendeks olid Kokk, Parbo, Kafari, Münter ja Suurkask — Järva, Arusoo, Timofejevi ja Brossmani vastu ja esimene poolaeg lõppes TPI korvpallurite ka'uks 36:27.

Teine poolaeg tekitas elevuse pealtvaatajate hulgas, sest Soome üliõpilased ei la'knud vahet suurendada, vaid haarasid initsiatiivi. Emonstreerides kohati head visketabavust ja tehniliselt meeldivat korvpalli ning peagi

oli tulemuseks 43:39. Nüüd sattusid hoogu Lepmets Kafari ja Jürjev ja peagi oli tu'emuseks 54:39. Ka Soome üliõpilased tegid vahetusi. Värsked jõud, kellest oli edukamaks Var's ja meie meeskonnas vahepeal puhanud Brossman ja mängu tulnud Linnamägi suutsid ük'ikl'ä'imurdega saavutada ridamisi korve ja mäng lõppes tulemusega 73:59.

Võit kuulus seekord Tallinna Polütehnilise Instituudi korvpalluritele. Meeskonnad lahkusid väljakult sõbralike käepigistustega pealtvaatajate tugeva ap'ausi saatel. Esimene rahvusvaheline kohtumine oli lõppenud.

Ütleme sõpradele Soomest «Jällenagemisen!»

J. LÖSSOV,
NSV Liidu teeneline meister-
sportlane

ootab RSK teine tegevusaasta. Ees seisavad ka uued tuliselt huvitavad vaidlused, diskussioon õhtud.

Praegu on aga käimas äge valimiskampaania. Nimelt oktoobri alguses toimuvad RSK esimesed ametlikud presidendivalimised.

Seoses algava uue hooajaga võetakse klubisse vastu ka uut täiendust.

Lo, tudeng! Ära pea kalliks kolme-nelja õhtut kuu sünnimäe ja rahvusvaheliste suhete jaoks. Kasu'a juhust, et tulla RSK-sse. Vastuvõtt on ainult sügisel!

J. PALVARI

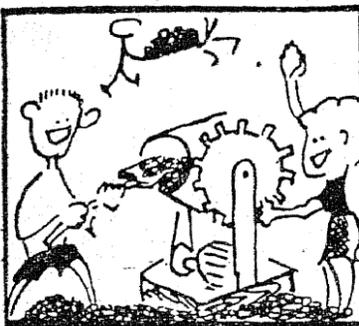
Kõik võistleva!

Jõuab lõpule Eesti jalgrattasporti 80. hooaeg. Nagu juubeite puhul ökka, n'i ka nüüd korraldati arvukalt võistlusi, millest võttis osa ka meie instituudi jalgratturid. Kõige ka'ukamateks võistlusteks oli Minskis üliõpilasmängude raames toimunud jalgrattasõiduvõistlused. Kahjuks jäi meie jalgratturite panus Minskis kesiseks. Juba hooaja keskel lange- s'd h'aguse tõttu rivist välja meistersportlased A. Palm, kes kes mu'd esines küllal'ki edukalt sõpruse velotuuril, ja E. M'rski. Me e inst'tuuti esindasid sellel võistlusel A. Kolga ja R. Kase'a. Nemand aga ei suutnud sa' midagi erilist korda sa'a.

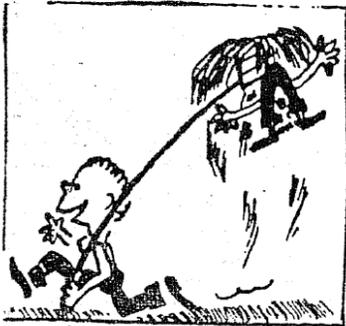
Jalgrattasporti populariseerimiseks üliõpilaste hulgas viiakse 4. ja 5. oktoobr'il kell 17.30 Mustamäel läbi ns'ituudi meistrivõistlused. Meestele on kavas 15 km erald'stard'ist ja 20 km par'ssõit. Naistele aga 5 km erald'stard'ist ja 10 km par'ssõit. Võistlused toimuvad eraldi võistlus- ja poolvõistlusratastele. Peetakse teaduskondadevahelist arvestust.

Oo'ame rohkem osavõttu. Kes ei oma jalgratast, palume pöörduda R. Kasela poole ühiselamus nr. 2, tuba 507.

P. PUIDAK

1. Kui keeruline tehnika on tõrkuma hakanud

2. Esimesed sammud

3. Elav tugi

4. Jõud!

5. Nõrgem pool

S. POVILAIČIUS
Kaunase Polütehnilise Instituudi ajalehest
«Uz Tarybinį Mokslą»

Algab XVIII kompleksvõistlus

Oktoobris algab järjekordne XVIII kompleksvõistlus. Võistlustingimused on põhiliselt samad mis eelmisel aastal. Õpperühmadele on kavas 13 ala (arvesse läheb 8 paremat) ja teaduskondadele 11 kohustuslikku ja 10 valikala (arvesse läheb 5 paremat). Kompleksvõistluse võitjate segitamisel arvestatakse võistluste tulemusi kõrval ka teaduskondade ja õpperühmade sisemise spordiürituste ja võistluste läbiviimist ning nendest osavõtu mas'lisust.

TPI Spordiklubi ning kehalise kasvatuse ja spordi kateeder soovivad kõigile sportlastele ja spordiorganisatoritele indu ja edu kompleksvõistlusel esinemiseks!

Järgnevas spordiürituste plaanis on kompleksvõistluse alad märgitud tärniga.

TPI SISEVÕISTLUSTE KALENDER

- OKTOOBER**
- 1.—2. okt. Õppejõudude-teenistujate kergejõustikuvõistlus.
 2. okt. Orienteerumisvõistlus ühiselamus ja linnas elunevate üliõpilaste vahel.
 - 5.—6. okt. TPI 1966. a. MV jalgrattasportis.
 - *7. okt. TPI KV värvapallis (õpperühmadele). Loosimine kell 16 spordiklubis.
 - *8.—9. okt. TPI KV kergejõustikus (õpperühmad ja teaduskonnad).
 - *12. okt. TPI KV korvpallis (õpperühmadele). Loosimine kell 16 spordiklubis.
 - *16. okt. TPI MV murdmaajooksus (finaal).
 - *25. okt. Laskevõistlused õpperühmadele Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 49. aastapäeva tähistamiseks.
 - *23. okt. TPI MV orienteerumises.
 30. okt. Rakenduslikud orienteerumisvõistlused.
- NOVEMBER**
- *10. nov. TPI KV võrkpallis (õpperühmadele). Loosimine kell 16 spordiklubis.
 13. nov. TPI individuaalsed MV lauatenнисes.
 18. nov. Lahtised tõstevõistlused.
 - *23. nov. TPI MV ujumises.
 27. nov. Väikmale võistlused õppejõududele.
- DETEMBER**
3. det. Sõpruskohtumine tõstmises Kaunase PI — TPI.
 24. det. Sõpruskohtumine tõstmises «Kreenholm» — TPI.
 - * det. Naisvõimlemisvõistlused (õpperühmad ja teaduskonnad).
 - det. Õppejõudude-teenistujate ujumisvõistlused.

Kirjastusgrupi väljaandel ilmus

E. Etverk jt. Mate'ja'e kesk-
kooli matemaatikakursuse kor-
damiseks I osa. Tallinn, 1966,
112 lk. 1000 eks. 20 kop.
E. Etverk jt. Materjalie kesk-
kooli matemaatikakursuse kor-
damiseks II osa. Tallinn, 1966,
128 lk. 1500 eks. 22 kop.
Õppemetoodika küsimusi I.
Tallinn, 1966, 92 lk., 500 eks.,
17 kop.

TOIMETAJA V. KALPUS

Organ partkoma, rektorata, ko-
miteta LKSMЭ и профкома Tal-
линского политехнического инсти-
тута газета «Таллинский политех-
ник».
Hind 2 kop.
Tellimise nr. 2653
MB 07991
Trükikoda «Ühiselu», Tallinn,
Pikk 40/42.